

L'ART POUR L'ARGENT

Beleggen in aandelen was de afgelopen jaren een van de snelste manieren om in China rijk te worden. Maar de Chinese kunstmarkt was zo mogelijk nog meer oververhit.



TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SHANGHAI)

Chinese schilderijen en beeldende kunstwerken gingen in 2006 en 2007 als warme broodjes over de toonbank. De best verkopende kunstenaars in de wereld waren Chinees. De doeken van Yue Minjun en Zhang Xiaogang werden op internationale veilingen voor miljoenen dollars verkocht. Maar niet alleen werken van deze gevestigde namen waren gewild, alles wat uit China kwam leek voor veel kopers een garantie tot waardeinstijging. Prijzen van Chinese kunst gingen een aantal jaar achter elkaar gemiddeld meer dan tien keer over de kop.

In 2000 was nog alleen de Chinees Cai Guoqiang opgenomen in de lijst van de honderd best verkopende kunstenaars. In 2007 waren vijf van de tien best verkopende kunstenaars Chinees met Zhang Xiaogang op plek twee voor Jeff Koons en net achter Damien Hirst. Alleen al in 2007 brachten de doeken van Zhang 56 miljoen dollar op.

KOOPWOEDE UITGERAASD

De hype rond Chinese kunst leidde ertoe dat kunstenaars meer op zakenmensen gingen lijken dan op kunstenaars door zo veel mogelijk bijna identieke schilderijen te produceren en op de markt te brengen. En zelfs die werken worden in China weer gekopieerd en verkocht. Creativiteit was bij het ontbreken van een gevestigde kunstkratiek lange tijd duidelijk ondergeschikt aan het commerciële aspect.

Inmiddels is aan deze koopwoede in de Chinese kunstwereld een eind gekomen. De financiële crisis heeft ook de Chinese kunstverkoop geraakt. Niet alleen is de belangstelling vanuit het buitenland tanende, ook in eigen land is de belangstelling voor het kopen van of beleggen in schilderijen



Zhang Xiaogang

sterk afgenomen. Op een veiling begin april van Poly International Auction, een groot Chinees veilinghuis, stonden meer dan ooit laaggeprijsde werken en schilderijen zonder minimumprijs op de lijst om meer kopers aan te trekken. De maatregelen volgden op een teleurstellende veiling van Poly in de afgelopen herfst, toen voor 59 miljoen dollar werd afgehamerd, vergeleken met 152 miljoen dollar in de lenteveiling van 2008.

De afgekoelde markt is ook in Peking en Sjanghaigoedtemerken. Kunstenaarswijken als het omgebouwde fabrieksterrein 798 in Peking en M50 in Sjanghai zijn een stuk minder bedrijvig dan een paar jaar geleden en veel galeriën en kunstenaars hebben hun deuren moeten sluiten. Alleen al in 798 hebben meer dan zestig van de tweehonderd galeriën hun deuren gesloten, zo berichten staatsmedia.

KAF EN KOREN

Volgens sommige experts is de huidige 'shake-out' gezond, omdat als gevolg van de hype te veel slechte kunst op de markt werd gebracht. Zonder deze ruis blijkt in crisistijd wie de echt goede kunstenaars zijn. Zo bleef tijdens een Sotheby's-veiling in Hong Kong begin april 21 procent van het kunst-aanbod onverkocht, iets dat een paar jaar geleden ondenkbaar zou zijn geweest.

Maar de werken van Chinese kunstenaars die wel werden verkocht gingen voor recordprijzen van de hand. Zo werd een doek van Lin Fengmian voor 2,1 miljoen dollar verkocht, een record voor deze kunstenaar, en meer dan de kunstexperts hadden verwacht. "Het is een bemoedigend signaal voor de markt dat kwaliteitswerken nog altijd worden verkocht", aldus C.K. Cheung, hoofd van de afdeling Chinese schilderkunst bij Sotheby's tegenover het Chinese staatspersbureau Xinhua. ■